

PRZEDMOWA DO POLSKIEGO WYDANIA

Jestem niezmiernie zaszczycony, że mogę napisać wstęp do polskiego tłumaczenia „*Aggression Replacement Training: A Comprehensive Intervention for Aggressive Youth*”. Kiedy Arnie Goldstein i ja po raz pierwszy spotkaliśmy się w celu stworzenia techniki interwencyjnej dla agresywnych nieletnich przestępców, pragnęliśmy rozwinąć prostą, lecz skuteczną technikę, której młodzi ludzie mogliby się nauczyć i stosować ją w sytuacjach powodujących stres lub złość. Nigdy nie wyobrażaliśmy sobie, że nasz projekt będzie tak użyteczny i pomocny dla osób, którym brakuje umiejętności prospołecznych, którzy mają trudności z powstrzymaniem uczucia złości i nie potrafią spojrzeć na własny świat z bardziej uczciwej, sprawiedliwej i właściwej perspektywy. Jednocześnie pragnęliśmy rozwinąć techniki interwencyjne tak, aby były łatwo przyswajalne dla osób pracujących bezpośrednio z klientami, wśród których wiele posiada jedynie minimalne wykształcenie. Nasze badania (Glick i Goldstein, 1987, 1989, 1999; Glick, 1998, 2000, 2001) oraz badania innych wyraźnie dowodzą, że osiągnęliśmy oba cele: dostosowaną i, jednocześnie, konkretną, interwencję poznawczo - behawioralną, łatwą do opanowania drogą ustrukturuwanego, celowego treningu.

Niezwykle ważne jest, co podkreślam w ciągu całej mojej kariery, żeby nie traktować programu zastępowania agresji (ART) jak „magicznego zaklęcia”. Nie jest to metoda na wszystkie bóle i wszystkie, nie ma również za zadanie *wyleczyć* osób z agresji i przemocy. Jest to jednak kompleksowy zestaw strategii, które, jeśli są dobrze stosowane, mogą być używane do zredukowania agresji i przemocy i, w ten sposób, mieć wpływ na zachowania przestępcze lub inne antyspołeczne. Ponadto, zawsze pragnęliśmy, żeby nasza praca była dostępna w łatwej do nauki i wdrożenia formie, zatem nie ulega wątpliwości, że zarówno program ten, jak i uzupełniająca superwizja są najważniejszymi czynnikami sukcesu osób, którym służą. Podążając w tym kierunku, staramy się dostarczać wszelkie procedury w ramach niniejszej monografii, jak również wystarczającą ilość teorii dla osób wdrażających ART. Jesteśmy świadomi, że pełne wdrożenie interwencji wymaga co najmniej 40 godzin treningu dla trenerów grup ART, nie licząc ćwiczeń uzupełniających.

Program zastępowania agresji (ART) to jedna z wielu interwencji poznawczych, stosowanych obecnie wobec zagrożonej młodzieży. Zachęcam do opanowania technik ART i stosowania ich biele, precyzyjnie i umiejętnie. Jednocześnie polecam zgłębianie złożonego zagadnienia, jakim są interwencje poznawczo-behawioralne tak, aby jak najlepiej dostosować program do potrzeb waszych klientów, przygotowując ich do roli konstruktywnych, aktywnych obywateli we własnych społecznościach.

ART został opracowany na podstawie jeszcze jednej zasady analitycznej: ma być dostosowany i zróżnicowany. Ta zasada podkreśla fundamentalne założenia Programu zastępowania agresji. Pragnęliśmy, żeby ART był dostosowany, tzn., żeby zaspokajał określone potrzeby młodzieży przestępczej, dla której został stworzony. Jednak, dostosowując program, należy brać pod uwagę również finalne cele klienta, czyli, w tym przypadku, redukcję agresji i przemocy wśród nieletnich przestępców. Trzeba także pamiętać o dorosłej i odpowiedzialnej jednostce, która wprowadzi program do określonego środowiska, a pod jego koniec zapewni, że w ramach ART wykonano założone w nim zadania. Zaprojektowaliśmy ART, żeby, choć częściowo odpowiedzieć na cztery istotne elementy (oraz cztery poniższe pytania) dostosowanego programowania:

1. Jaka jest grupa docelowa?
2. Kim jest towarzyszący jej dorosły, wprowadzający program?
3. Jakie są interwencje?
4. Jakie są cele końcowe?

ART został także zaprojektowany jako program zróżnicowany. Program zróżnicowany to taki, który wchodzi w skład szeregu programów z dobrze zdefiniowanymi celami i zakresem, który staje się częścią continuum programów i usług jak najlepiej spełniających rosnące i rozwijające się potrzeby klientów. Patrząc wstecz, największe uznanie należy się mojemu drogiemu współpracownikowi i przyjacielowi, dr. Arnoldowi Goldsteinowi, za to, że wspólnie ze mną poważnie traktował fundamentalne zasady, na których rozwinęliśmy ART, w jak najlepszy sposób adaptował go do poszczególnych grup i był umiejętnym i kompetentnym doradcą.

Na zakończenie zachęcam wszystkich Czytelników tej książki do szlifowania umiejętności nabytych poprzez trening ART i uzupełniającą superwizję, ćwiczenia i doskonalenie się oraz wzmacniam w dążeniu do uzyskania świadectw i certyfikatów potwierdzających zdobyte umiejętności.

Wreszcie pragnę wyrazić moje uznanie dla pracy i zaangażowania Jacka Morawskiego oraz jego żony Ewy. Oboje poświęcili swoje życie zawodowe usługom edukacyjnym, wspierającym zdrowie psychiczne polskich obywateli. Ich kompetencje zawodowe, prowadzone szkolenia i doświadczenie dostarczają nam wielu środków, z których powinniśmy korzystać. Polecam ich doświadczenie oraz szkolenia w potencjalnych zastosowaniach ART. Cztery inne osoby przyczyniły się znacząco do upowszechnienia ART w swoim kraju, Szwecji, i w Polsce. Są to Mikael Kalt, Mariusz Hermelin, Ivan Brilie i David Kliba. Jestem zaszczycony, że mogę zaliczać ich wszystkich do grona współpracowników i przyjaciół.

Życzę powodzenia w osiągnięciu wszystkich zamierzonych celów!

Barry Glick, Ph.D., NCC, ACS